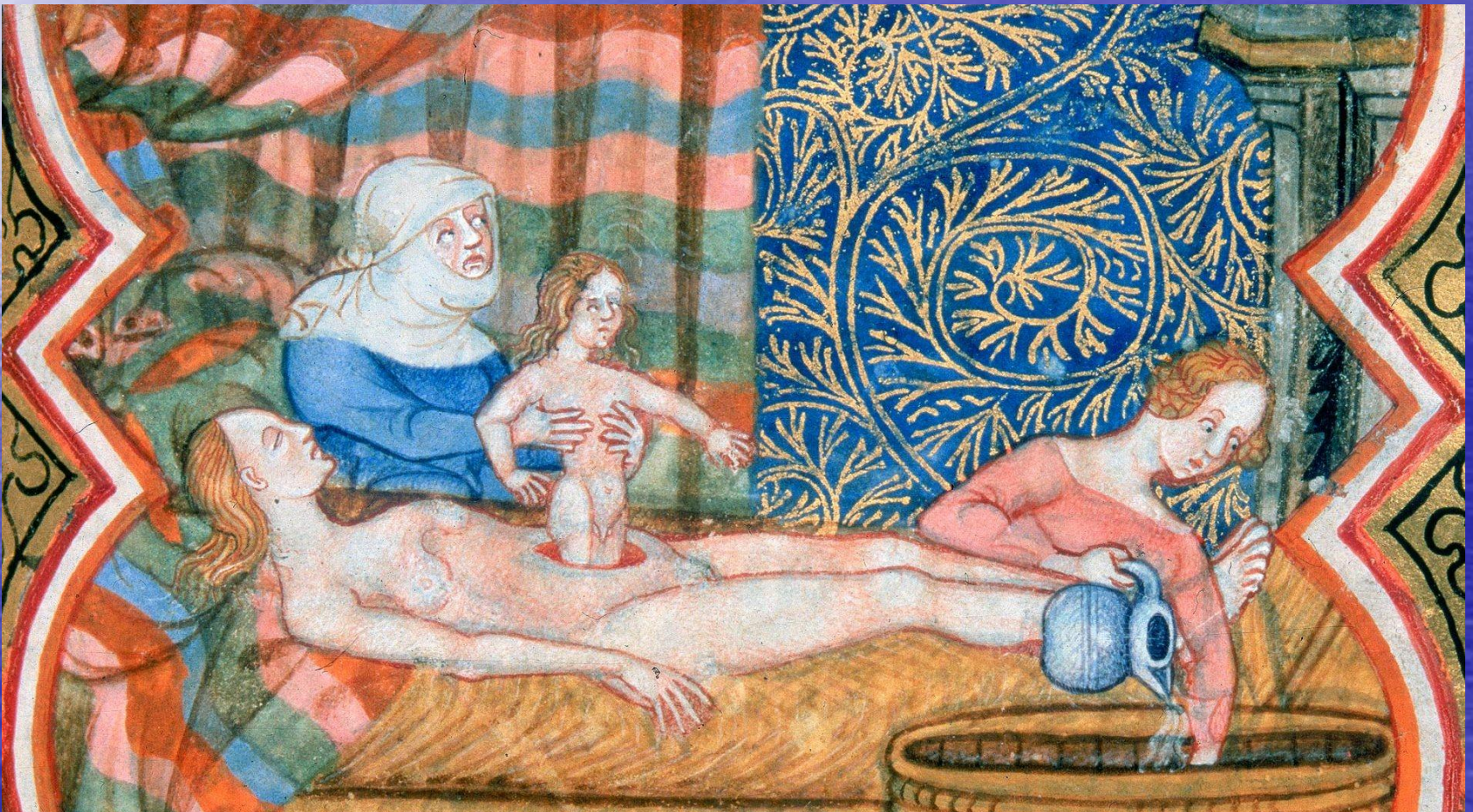

CSÁSZÁRMETSZÉS

Császármetszés

- A műtéti szülésbefejezés egyik formája
- Sectio caesarea, *cesarean section*, *C-section*, *Kaiserschnitt*
- Az elnevezés a „caesura” – vágás szóból származik (Sectio Caesarea Caedo – Julius Caesar elrendelte, hogy a halott anyából a magzatot ki kell vágni)
- A kifejezés Théophile Raynaud XVII. sz.-i jezsuita teológustól származik

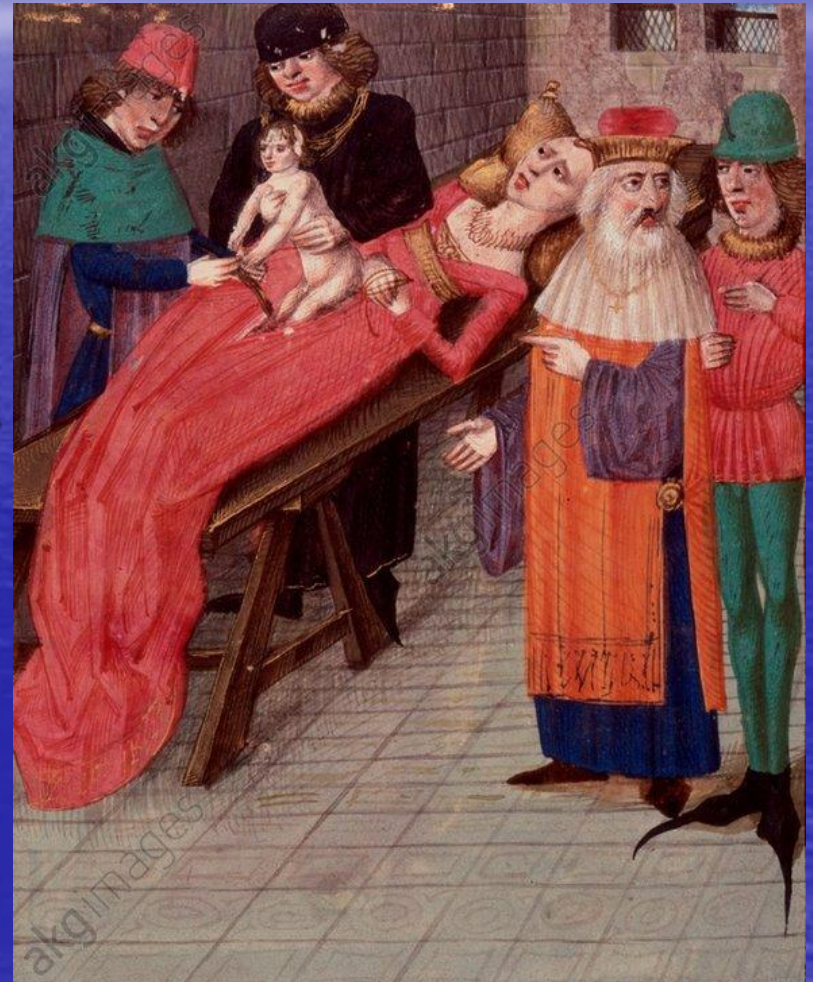
Történet

- A távolkeleten 2500 évvel ezelőtti császármetszésről vannak feljegyzések
- Az ókorban „Lex Regia” – az anya halála előtt a magzatot el kellett távolítani
- „Caesones” – akit így metszettek ki

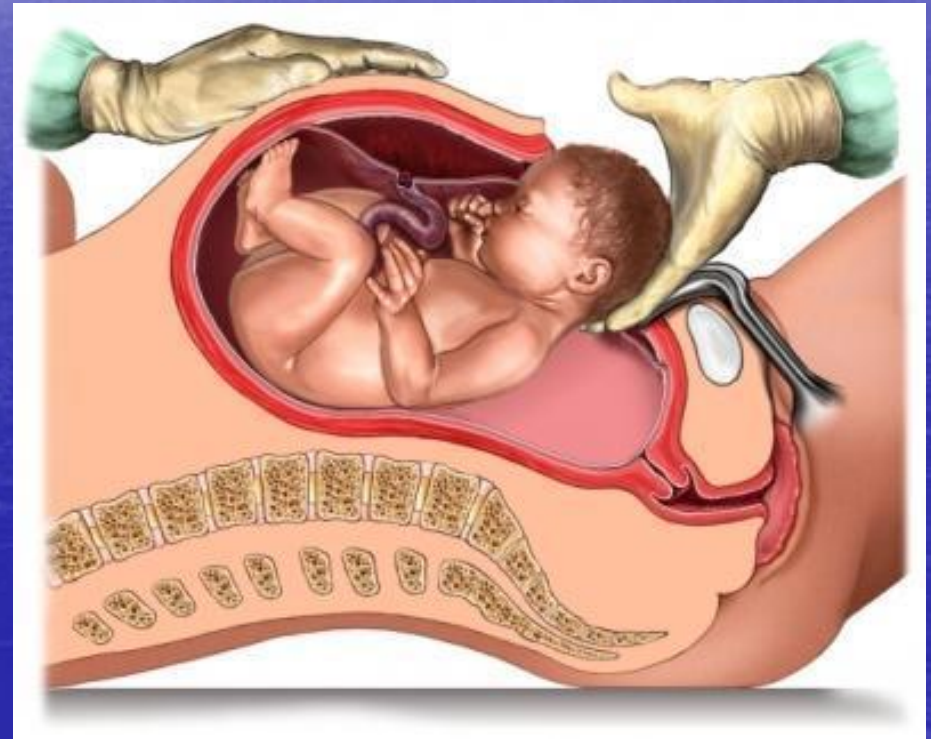
Történet

- 1500 J. Nufer miskároló sikeres műtétet végzett
- 1540 S. Mercurio
- 1544 Raynalde
- 1610 J. Trautmann
- XVIII.sz. dokumentált sikeres császármetszések (Mary Donally; J. Barlow – GB, Bandeloque – F)
- Magyarországon először 1890-ben Tauffer Vilmos végzett sikeres császármetszést

A császármetszés fajtái

- Azonnali (magzat kiemelése 10 perc, illetve a lehető leghamarabb) – általában altatásban
- Sürgős (~ 30 perc)
- Tervezett (elektív/programozott – kiválasztott időpontban)

Javallatok (indikációk)

- Abszolút javallatot jelent, ha hüvelyi szülésre nincs mód (előlfekvő – a méhszáj felett tapadó – lepény, kismencedencei daganat, teljes téraránytalanság, harántfekvés, tökéletlen lábtartás, előesett kzs. stb.)
- Vitális javallat: anya vagy magzat életveszélye (fenyegető iu. asphyxia, abruptio placentae)
- Viszonylagos (relatív) javallat: A hüvelyi szülés várható kockázata magasabb mint a császármetszésé (anyai/magzati indikáció)
- Magyarországon gyakorisága 39%, a WHO 15%-ot javasol

Anyai javallatok

- Szívbetegség (szívelégtelenség), egyes májbetegségek (véralvadási zavar), tüdőbetegségek (légzőfelület csökkenése), mozgásszervi eltérések (csípőficam, traumás medencetorzulás, discus hernia, combcsont-fej elhalás), retina műtét, méhen végzett bizonyos előzetes műtétek (myoma enucleatio, corporalis SC), herpes genitalis, condyloma, bizonyos neurológiai és pszichiátriai kórképek, anyai kérés

Magzati javallatok

- Minden olyan ok, ami a szülést a magzat helyzete miatt lehetetlenné teszi
- Ikerszülésnél az első magzat kedvezőtlen helyzete
- Farfekvés esetén a nem és a paritás
- Nagy magzat (>4000g)
- Koraszülés bizonyos esetei
- A magzat iu. állapota

Megelőző (profilaktikus) szemlélet

- A császármetszés általános feltétele nem az életveszély kialakulása
- Akkor kell elvégezni, amikor az anya és a magzat állapota még megfelelő
- Mo.-on 1990 – 10%, 2000 – 20%, 2019 – 42%
- ACOG 2003: A szülőnő kérésére végzett császármetszés etikus

A műtét kivitelezése

- Spinális anasztézia (kb. 15 perc), antibiotikum profilaxis
- Vízszintes bőrmetszés (kb.12 cm) az alhason a hasfalat képző izmok kötőszövetes lemezéig (fascia), azt középen megnyitva
- A kötőszövet és a hashártya megnyitása kézzel, tompán
- Az elől fekvő rész kibillentése és a magzat kiemelése, köldökellátás
- A lepény eltávolítása, majd rétegek szerinti varrás tovafutó, felszívódó fonalakkal, esetenként fascia alatti drain – a műtét kb. 30 perc
- Méhösszehúzó, korai mobilizáció, Clexane

Szövődményei

- Ismételt császármetszés nagyobb esélye
- Műtéti sérülés (hólyag, méh)
- Az anyai halálozás esélye 3x nagyobb, mint hüvelyi szülésnél
- Vérzés, lázas állapot, hashártyagyulladás
- Hasúri összenövés
- Hegterhesség
- Méhen kívüli terhesség gyakoribb
- Bőrérzés tartós hiánya a hasfalon

Császármetszett személyiségek

- *„Ha valami rossz és szükségtelen dolgot kell átélnünk, az trauma. Ha valami jó és szükséges dolgot nem élhetünk át, az is trauma.”*

(Pundel,1969)

- 'Caesarean personality' (English 2008)
- Nincs egységes élmény (az elektív és a sürgős műtét teljesen más) és nincs önmagában patológiás karaktervonás
- A Grof, Emerson, Feldmár és English által leírt jellemzők (védekezés, függőség, harag, legyőzöttség, kötődési zavar) inkább szeparációs tünetek
- A kezelési modell törzsmasszázszt, ki-/átbújási játékokat, empátikus aktív részvételt és a határok pontos kijelölését tartalmazza, ami a gyógyító folyamat egyik alapköve.

VBAC – Vaginal Birth After Caesarean

- A heg vastagságának mérése nem funkcionális információ
- Fokozott obszerváció
- Méhrepedés / hegszétválás fogalmi különbsége
- A hegszétválás direkt és indirekt jelei
- A heg ellenőrzése a szülést követően